

# **HLASY (Jiří Čunát)**

## **Klip: Lékárna**

### **Předmět:**

- český jazyk
- občanská výchova
- základy společenských věd
- dějepis

### **Věk:**

- žáci ZŠ (6.-9.třída)
- žáci víceletých gymnázií (prima – oktáva)
- žáci čtyřletých gymnázií (1.-4.ročník)

### **Počet žáků:**

- do 30 osob

### **Časový rozsah:**

- 45 minut

### **Cíle:**

- žák se naučí vnímat filmový materiál jako zdroj informací
- žák vylepší vnímání sama sebe - sebereflexe
- žák získá vědomí, že rozhodování a činy lidí nejsou založeny pouze na rozumových důvodech
- žák získá vědomí, že za pojmem holokaust se skrývají tragické osudy konkrétních lidí

### **Předpokládané znalosti a dovednosti žáků:**

- základní komunikační dovednosti
- základní povědomí o holokaustu (možnost základního seznámení s touto problematikou v předcházející hodině)

### **Didaktická technika:**

- DVD přehrávač či PC (případně notebook) s příslušným softwarem
- televizor či dataprojektor
- interaktivní tabule nebo obyčejná tabule či flipchart

### **Vyučovací prostředky:**

- přiložené DVD (klip „Lékárna“)

- připravená powerpointová prezentace na téma „kdo je na obrázku?“  
Prezentace bude připravena tak, že na každém listu bude fotografie, kde bude zachycena nějaká osoba v situaci, která přímo neodkazuje na jeho povolání, postavení nebo činy, kterými je známý (například Edvard Beneš v dresu Slavia Praha, Reinhard Heydrich v šermířském oděvu, František Ferdinand d'Este v loveckém oděvu, Ronald Reagan v kostýmu nějaké své filmové role, Josef Sudek bez fotoaparátu pouze v civilním oblečení, apod.). Osobnosti nemusí být historické, ale mohou být i současné. Prezentace by měla obsahovat nejméně 10 listů. Osoby na fotografiích by měly být voleny tak, aby byly pokud možno pro žáky neznámé.

### **Příprava učitele:**

- shlédnutí klipu „Lékárna“
- příprava výše uvedené didaktické techniky a vyučovacích prostředků
- osvojení (zopakování si) základních znalostí problematiky holokaustu a terezínského ghetta

### **Seznam použitých metod:**

- výklad
- řízená diskuze
- multimediální výuka
- samostatná práce
- slovní výstupy

### **Mezioborové přesahy a vazby:**

- český jazyk a literatura: komunikační a slohová výchova
- občanská výchova, základy společenských věd: rasismus, xenofobie, antisemitismus
- multikulturní výuka: výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech, ideologie
- dějepis: 30.-50.léta 20. století, evropské kořeny
- výtvarná výchova: evropské kulturní kořeny

### **Postup práce v hodině:**

#### **1/ Zahájení hodiny, formality, téma a cíl hodiny – 2 minuty**

- formality, zápis do třídní knihy, apod.
- jednoduché seznámení žáků s tím, jak bude přibližně hodina probíhat

#### **2/ Řízená diskuze a výklad na téma „vliv smyslového vnímání“ na úsudek člověka – 10 minut**

- učitel promítá žákům přes dataprojektor celou připravenou prezentaci na téma „kdo je na obrázku?“ List mění po 15 sekundách, během kterých si žáci

na papír samostatně zapisují, co vidí na fotografiích a jak na ně zachycená postava působí (jaké pocity v nich vyvolává).

- učitel znovu promítne prezentaci. U každého obrázku položí žákům otázku, co si k němu zaznamenaly. Dobrovolníci odpovídají. Učitel jim vždy po odpovězení řekne, o koho se ve skutečnosti jedná a čím se zapsal do historie (pozitivně, negativně), nebo čím je významný.
- učitel má výklad na téma, jakým způsobem si děláme úsudek o lidech, které vidíme poprvé

*Pozn.: Učitel může vysvětlit žákům, jaké faktory hrají roli při vytváření si úsudku o někom, kterého vidíme třeba poprvé a neznáme ho. Leckdy smyslové vnímání může hrát větší roli, než si dokážeme uvědomit. Vnímáme nového člověka zrakem (jak vypadá, jak je oblečen, jak se pohybuje, jakou má mimiku obličeje), sluchem (jak příjemný je jeho hlas), apod. Nicméně ačkoliv nás smysly mohou na mnoho důležitých věcí upozornit, mohou také přivodit chyby v poznávání lidí, pokud se jim dává příliš velká důležitost při prvním kontaktu s novou osobou. Mohou zapříčinit to, že se na novou osobu díváme příliš negativně (pokud například vidíme, že má staré a špinavé šaty) nebo příliš pozitivně (pokud vidíme, že se jedná o pohlednou slečnu či mladíka). To, co vidíme, nás ovlivňuje mnohem víc, než jsme ochotni si připustit (mimo vzhledu lidí i reklama, příroda, film, propaganda).*

### 3 / Práce s videoklipem „Lékárna“ – 27 minut

- učitel naváže na výše nastíněný výklad tím, že sdělí žákům, že si nyní společně vyzkouší, jaké by to bylo, kdyby nemohli v hodnocení používat zrak
- učitel sdělí žákům, že jim promítne videoklip, nicméně bez obrazu (pouze zvuk). Vyzve je také, aby se během poslechu videoklipu snažili jednotlivě zamyslet nad následujícími otázkami, které též napíše na tabuli, nebo flipchart: Jak si představujete osobu, kterou slyšíte? Co si o ní myslíte? Jaké měla povolání? Jaký měla osud? Jak se ve škole učila? Co v životě dokázala? Jak je oblečená? Sedí, nebo stojí? Kde se nachází? Na co bych se jí zeptal?
- učitel promítne zvukový záznam výpovědi pamětníka – videoklip “Lékárna” bez obrazu
- učitel vyzve dobrovolníky, aby sdělili ostatním, jak by odpověděli na otázky napsané na tabuli
- učitel promítne žákům kompletní záznam výpovědi pamětníka s názvem “Lékárna” (zvuk i obraz)
- učitel vyzve žáky, aby na papír samostatně napsali, v čem se lišili jejich původní představy od toho, co nakonec v klipu spatřili

### 4/ Závěrečné shrnutí – 5 minut

- učitel vyzve žáky, aby se zamysleli nad tím, jaký pro ně byl hlavní přínos proběhlé hodiny (z hlediska nových poznatků) a jaké otázky je v jejím průběhu napadli a rádi by na ně našli odpověď. Svůj názor napíší na lísteček papíru v pěti stručných bodech. Papíry pak učitel vybere a k vybraným otázkám se vrátí na začátku další hodiny.